

Obsah

Klubové zprávy

Jak psát pro časopis Radioamatér	2
Nová aktivita ČRK - Bulletin	2
Jednání ČTÚ a ČRK	3
ČTÚ se přestěhoval	5
Setkání radioamatérů Velké Meziříčí	5
Diplom 500 let Nového Města nad Metují	5
Nová Rada ČRK - dokončení	6
Škola radioamatérů	6
Zprávičky	7
Praha-Dresden 150 Award	7
Diplom 50 let strojírenských oborů v Uničově	7
Kdo je kdo kolem časopisu Radioamatér	8
QRP setkání Chrudim 2001	8

Začínajícím

Jak maximálně využít selektivity vašeho přijímače (1)	9
Letní tábor - Rádio Rejdice	11

Radioamatérské souvislosti

Kapesní počítače Palm	12
Z pohledu právníka: výkon rozhodnutí	14
Svatost kněžství	14
Z historických pramenů	14
Problematika „upgrade“	14

Provoz

Dlouhé vlny	15
Packet radio (2)	15
Žebříček zemí DXCC - SWL	16
Čarovné 6m pásmo (3)	17

Technika

Kenwood TS-2000	19
Modelování antén s programem NEC (1)	19
π článek jako přizpůsobovací anténní člen	23
Přizpůsobovací články - dodatek, matematický aparát	24, 25
O anténách trochu jinak	27
Rřízení mřížesílení u IC728	28

Závodění

Co připravit a zkontrolovat před závodem	1, 38
Kalendář závodů na VKV (červen, červenec)	29
Podmínky závodu HA HF/UHF/SHF Contest	29
Memoriál Ondřeje Oravca OK3AU	29
I. subregionální závod 2001 - komentář	30
Jak jsem vysílal z Československa	31
Podmínky závodu Miniaktiv KV 160SSB (CW)	31
CQ WPX SSB 2001 - OL7R story	32
HQ soutěž	35
Podmínky závodu OK-OM DX Contest 2001	36

Výsledky závodů

I. subregionální závod 2001	29, 30
Marconi Memorial Contest 2000	31
CQ WPX Contest 2000 - CW	32, 33
IARU HF World Championship 2000	33
EU HF Championship 2000	34
KV OK-QRP závod 2001	34
OK DX RTTY 2000	35
OK-OM DX Contest 2000	36, 37

Různé

Opravy	5
Soukromá inzerce	22, 24

Co připravit a zkontrolovat před závodem

Atmosféru před začátkem závodu prožívá každý jinak. Pokud k závodu přistupujete s cílem udělat co nejlepší výsledek, možná máte také hlavu plnou podivných myšlenek. Nervozita je asi tím větší, čím větší úsilí jste museli vynaložit na dosažení toho, že za pár minut či hodin pro vás začne tolik očekávaná „zábava“... V těchto chvílích, kdy hodnota adrenalinu v krvi stoupá, je dobré si zachovat chladnou hlavu. Snadno se to řekne, ale obtížněji dělá - ne nadarmo jsou v profesích, kde o vypjaté situace není nouze (armáda, policie, ...), připraveny postupy, které na první pohled působí absurdně, ale ve chvílích, kdy jde do tuhého, už tak směšné nevyjadřují. Protože se mi již stalo, že jsem na zcela jasný úkon před závodem zapomněl, což se samozřejmě obrátilo v jeho průběhu proti mně, připravil jsem si za použití tipů K6LL seznam činností, které je třeba před závodem učinit. Jde pochopitelně o individuální záležitost, danou především provedením a uspořádáním dané stanice, ale jako inspirace to možná poslouží.

Pokračování na straně 38

RADIOAMATÉR

Časopis Českého radioklubu pro radioamatérský provoz, techniku a sport

Vydává: Český radioklub prostřednictvím společnosti Cassiopeia Consulting a. s.

ISSN: 1212-9100

Tisk: Tiskárna Printo, s. r. o., Dům Járý da Cimrmana II, Gen. Sochora 1379, 708 00 Ostrava

Distribuce: ČR: Send Předplatné s. r. o.; SR: Magnet-Press Slovakia s. r. o.

Redakce: Radioamatér, Vlastina 23, 161 01 Praha 6, tel.: (02) 96400 785, fax: 96400 921

WEB: www.radioamatér.cz, e-mail: redakce@radioamatér.cz, PR: OK1CRA

Na adresu redakce pošlete veškerou korespondenci související s obsahem časopisu (příspěvky, výsledky závodů, inzeráty, ...) - vše nejlépe v elektronické podobě e-mailem nebo na disketě (na požádání zašleme diskety zpět).

Šéfredaktor: Ing. Miloš Prostecký, OK1MP

Výkonný redaktor: Martin Huml, OK1FUA

Stálí spolupracovníci: Jiří Škacha, OK1DMU, Václav Henzl, OK1CNN

Redakční rada: předseda: Radmil Zouhar, OK2ON

členové: Petr Voda, OK1IPV, Martin Korda, OK1FLM

Sazba: Alena Dresslerová, OK1ADA

WWW stránky: Zdeněk Šebek, OK1DSZ

Vychází periodicky, 6 čísel ročně. Toto číslo bylo předáno do distribuce 21. 5. 2001.

Uzávěrka příštího čísla je 25. 6., distribuce do 20. 7. 2001.

Předplatné: Pro členy Českého radioklubu je časopis bezplatnou členskou službou. Další zájemci jej mohou objednat na adrese redakce. Roční předplatné pro r. 2001 v ČR činí 288,- Kč (48,- Kč za číslo), v SR 342,- SK (57,- SK za číslo). Předplatné pro ČR zabezpečuje redakce. Předplatné pro Slovenskou republiku zabezpečuje: Magnet - Press Slovakia s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel. / fax (07) 44 45 45 59 (předplatné), 44 45 45 28 (administrativní), fax: 44 45 46 27, e-mail: magnet@press.sk.

Český radioklub (zkratkou ČRK) je sdružením občanů, které sdružuje zájemce o radioamatérské vysílání, techniku a sport v ČR. Je členem Mezinárodní radioamatérské unie (IARU).

Předchozí předsedové: Ing. Karel Karmasin, OK2FD (1990 jako předseda přípravného výboru), Ing. Josef Plzák, OK1PD (1990-1991).

Předseda ČRK: Ing. Miloš Prostecký*, OK1MP (1991-dosud), zástupce ČRK v IARU a diplomový manager.

Členové Rady ČRK: místopředseda: Jan Litomský*, OK1XU, zástupce předsedy: Ing. Jaromír Voleš*, OK1VJV, hospodář: Stanislav Hladký*, OK1AGE, manažer PR: Svetozar Majce*, OK1VEY, VKV kontest manager: Antonín Kříž, OK1MG, VKV manažer: Mgr. Karel Odehnal, OK2ZI, předseda redakční rady časopisu: Radmil Zouhar, OK2ON, KV manažer: Martin Huml, OK1FUA, Manažer pro mladé a začínající amatéry: Vladislav Zubr, OK1IVZ, členové: Petr Voda, OK1IPV, Ing. Jiří Suchý, OK2SJI, Martin Korda, OK1FLM, Pavel Slaviček, OK1WWJ.

Poznámka: * ... člen výkonného výboru ČRK.

Další koordinátoři a vedoucí pracovních skupin: koordinátor FM převaděčů: Ing. Miloslav Hakr, OK1VUM, koordinátor majáků: Ing. František Janda, OK1HH, koordinátor VKV závodů: Stanislav Korenc, OK1WDR, koordinátor AMSAT: Ing. Miroslav Kasal, OK2AQK, koordinátor HST: Adolf Novák, OK1AO, koordinátor ARDF: Ing. Jiří Mareček, OK2BWN, WWW stránky: Aleš Zelený, OK1UUE.

Poznámka: ČRK jako člen IARU spolupracuje s dalšími radioamatérskými organizacemi v ČR; ne všichni koordinátoři jsou členy ČRK.

Revizní komise ČRK: předseda: Ing. Milan Mazanec, OK1UDN, členové: Jiří Šticha, OK1JST, Silvestr Hašek, OK1AYA.

Sekretariát ČRK: Tajemník: Jindřich Günther, OK1AGA, asistent tajemníka: Petr Čepelák, OK1CMU, ekonomka: Libuše Ermlová.

Tiskový mluvčí ČRK: Petr Čepelák, OK1CMU.

QSL služba ČRK - manažeri: Dr. Vojtěch Krob, OK1DVK, Olga Panochová, OK1MPW, Ludmila Procházková, OK1VAY.

Kontakty: Český radioklub, U Pergamenky 3, 170 00 Praha 7, IČO: 00551201, telefon: (02) 872 2240, fax: (02) 872 2242, QSL služba: (02) 872 2253, e-mail: krklub@mbox.vol.cz, PR: OK1CRA@OKOPRG.#BOH.CZE.EU, WEB: http://www.crk.cz. Zásilky pro QSL službu a diplomové oddělení: Český radioklub, pošt. schr. 69, 113 27 Praha 1.

OK1CRA - stanice Českého radioklubu vysílá každou pracovní středu od 16:00 UTC na kmitočtu 3,770 MHz (+/- QRM) SSB a v pásmu 2m na převaděči OKOC (Černá hora, 145,700 MHz) a OK0G (Kleť, 145,675 MHz).

OK1KVK, Blatenský vrch - 8x 7el Yagi, Quad; diplom 500 let Nového Města nad Metují - viz článek na str. 5; diplom za umístění v OK/OM DX Contestu (autor Dan Pech, OK1HRA) - viz článek na str. 36; kóta Kohůtka, JN99CH, QTH Jirky Macíka, OK2VMU - viz článek na str. 31.

Jak psát pro časopis Radioamatér

Vážení přátelé, amatéři, kolegové,

časopis pro vás (nás) připravují vaši kolegové - amatéři, kteří se této činnosti věnují jako konkrétní projev hamspiritu, na úkor svého volného času a - trochu surově, ale věcně řečeno - na úkor jiných životních aktivit, včetně třeba odpočinku, aktivního zapojení do našeho koníčka, rodiny, dětí apod.

Základní vymezení toho, jak by měl časopis pro členy ČRK vypadat obsahově i vzhledově, vyplývá ze zadání ČRK; je obsaženo ve smlouvě mezi ČRK a dodavatelem, s níž se můžete seznámit na webovských stránkách ČRK.

Všichni zúčastnění chtějí, aby časopis měl dobrou úroveň, abyste jej otevřeli vždy dychtivě, se zvědavostí, aby co nejvíce čtenářů v něm nacházelo co nejvíce informací. Aby byl nejen zábavným, ale i poučným čtením, aby vyvolával potřebu se k jednotlivým článkům nebo článkům vracet a aby byl považován aspoň trochu i za jakýsi archiv technických a odborných informací. Výsledek takové snahy je ale dán zejména tím, jaké články v Radioamatéru budou publikovány. Domyšleno do konce - nejedná se o médium pro soukromé publikační aktivity jednoho nebo několika psavců, trpících ambicemi projevat se jako jediní autoři schopní psát na úrovni o celé široké problematice radioamatérských činností. Naopak, mezi tisícovkami členů ČRK je určitě dost velký okruh odborníků až profesionálů - nebo alespoň těch, kteří jsou schopni sdělit své znalosti nebo zkušenosti ostatním, ku prospěchu společných aktivit. ČRK i redakční kolektiv musí spoléhat na to, že takoví lidé budou čas od času nějaký článek napsat i ochotní. Je to nakonec možno brát i jako konkrétní projev okřídleného - a dnes bohužel asi i trochu pozasutého - pojmu hamspiritu.

Hlavním smyslem této úvahy není propagace samozřejmých myšlenek. Bez snahy a spolupráce široké skupiny autorů může být časopis jen formálním klubovým zpravodajem, který prolustujete a možná i s povznesenou kritikou odložíte. A o takový výsledek nestojí nikdo z těch, kteří se časopisu věnují. Jsou to také amatéři, kteří nejsou rentiéři ani milionáři; mají málo času a spoustu dalších běžných starostí.

Dovolujeme si proto poprosit, abyste věnovali pozornost následujícím bodům:

- Pište. Neostýchejte se, své myšlenky, zkušenosti a názory sděluje ostatním amatérům, časopis je tady právě k tomu účelu. A pokud byste si nebyli jisti smysluplností vaší autorské iniciativy, spojte se s redakcí a poraďte se.
- Než ale začnete věnovat čas formulaci svých myšlenek, zamyslete se a řekněte si sami pro sebe, co chcete svým kolegům, kamarádům a ostatním zájemcům o naše hobby sdělit a proč. Zvažte, co považujete za podstatné a co si možná příliš důrazu nezaslouží. Pro koho chcete svůj příspěvek vytvořit, jaký rozsah si pro své sdělení představujete. Zda půjde jen o text nebo zda bude účelné použít i doplňující obrázky.
- Když dospějete až do tohoto stádia, je čas nepřehlížet některé, dnes samozřejmé technické zásady. Redakce je schopna zpracovat, do časopisu zařadit a nakonec i otisknout příspěvky dodané v jakékoli úpravě - třeba i psané rukou; je ale také jasné, že zpracování

takového příspěvku bude vyžadovat mnohem více času a práce těch, kteří se vydávání časopisu věnují. Mějte to na mysli. Počítač má dnes k dispozici téměř každý a většinou není problém poskytnout alespoň text ve formě počítačového souboru, vytvořeného v některém s běžných textových editorů - Word nebo třeba T602. I tak je s jejich výsledným formátováním, zalomením atd. dost práce. Pro napsání příspěvků používejte, prosíme, počítač.

- Z hlediska stylistiky pište stručně, vyjadřujte se spíše v kratších větách než ve složitých souvětích. Text by měl mít logické členění, ale i spád, nepodstatné věci se snažte z textu vypustit. Osvědčuje se, když se autor s vyvětranou hlavou po několika dnech k hotovému textu vrátí a přečte si jej slovo od slova. Často pak narazí i na přehlédnuté gramatické chyby a po počátečním údivu nad tím, co vlastně napsal, je spíše schopen text ještě zlepšit i obsahově.

Pokud jde o způsob psaní a úpravu, je účelné smířit se s tím, že pro tuto činnost jsou uznávány a užívány některé jednoduché typografické zásady - věnujte jim pozornost, jsou natolik běžné, že je výhodně využijete i v jiných situacích, třeba při psaní vašeho životopisu:

- Při psaní textu vkládejte mezi slova vždy jen jednu mezeru, pište celý odstavec „na jeden zátah“ a klávesou Enter („nový řádek“) zakončujte pouze celý odstavec.
- Odsokoly - třeba na začátku odstavce - nedělejte vůbec, v textu k jejich vytvoření nepoužívejte nikdy několik **•**ků na mezerník, výsledek je skoro vždy nehezky až nepoužitelný; není-li zbylí, použijte tabulátor (klávesu Tab). Obdobně mezery mezi sloupci třeba v tabulkách nedělejte mezerníkem, ale klávesou Tab.
- Nepokoušejte se zkrášlit úpravu vytvořeného textu např. zarovnáním do bloku - pracujte zásadně se zarovnáním odstavců „vlevo“. Nepoužívejte dělení slov.
- Pro zdůraznění některých pasáží textu použijte jen velmi střídavě různé formátování písma (tučně, podtržené, kurzíva, různé velikosti apod.) - méně je vždy více. Výsledná úprava pro dosažení alespoň trochu jednotného vzhledu stránek stejně nakonec probíhá v redakci, takže se jí příliš nezdržujte. Pro zřetelné označení jsou podstatné snad jen dílčí nadpisy a logické členění textu na jednotlivé odstavce.
- Následuje-li za slovem tečka, vykřičník nebo otazník (na konci věty) nebo čárka, dvoječka, středník apod. (v souvětí), nevkládá se před tato znaménka mezera. Za ně se naopak vkládá vždy. Za levou nebo před pravou závorkou se mezera nevkládá - příklad vidíte o dva řádky výše. Totéž se týká uvozovek.
- Potřebujete-li naznačit, že na určité místo do textu bude vhodné vložit obrázek, napište to přímo tam jako poznámku (třeba SEM OBR. 3); obrázky i ve formě souborů (v běžných grafických formátech) dodejte raději samostatně a nevkláděte je do základního textového souboru. Pro posílání „elektronických“ obrázků používejte komprimované formáty *.JPG případně *.GIF (formáty typu BMP, PCX, TIFF jsou zcela zbytečně příliš objemné), a to v co nejvyšším „rozlišení“ (podstatný je počet bodů, nikoli rozlišení DPI). Máte-li obrázky, grafy, fotografie apod. v papírové formě, jejich další zpracování a zalomení do textu zajišuje redakce. Pro reprodukci na obálku vítáme i samostatné zajímavé barevné fotografie se stručným popisem.

- Při psaní důsledně rozlišujte písmena l a O od číslic 1 a 0
- Odkazujete-li se na informace z jiných zdrojů, starší články, literaturu apod., je považováno za slušné původní pramen uvést. Do textu je většinou vhodné napsat jen odkaz, např. ve tvaru [1], [2] apod. a seznam odkazů s dostatečně úplnou citací napsat na konec článku.
- Jednotkou napětí je volt, označuje se V; jednotkou kmitočtu je hertz, označení Hz apod. Odvozené jednotky se vytvářejí standardními předponami, vzniká opět jedno slovo (třeba milivolt, megaohm nebo megahertz), označují se mV, MHz (bez mezer). Dvě kočky jsou také 2 kočky (s mezerou), obdobně tedy 14 MHz, 75 mV apod.

Pokusíte-li se uvesti zásady dodržovat, ušetříte tím svůj čas a námahu, ale rovněž i čas, námahu a oči lidí, kteří vaše texty písmenku po písmenku čtou a upravují a nakonec i uvádějí do trochu jednotného grafického vzhledu, dříve než se vše objeví vytištěno na stránkách vašeho a našeho Radioamatéra. Asi dojdete také k závěru, že napsat cokoliv pěkně a na úrovni není až tak jednoduché; na druhé straně se vám takové zkušenosti mohou zcela jistě hodit i v jiných situacích. Po přepočtu autorského honoráře (400-700 Kč za tiskovou stranu) na hodinovou mzdu také určitě připustíte, že se nejedná o příliš výnosnou činnost; na druhé straně spousta lidí, kteří pomáhají v různých oblastech našich aktivit, to dělá třeba za ještě méně lukrativních podmínek. Jedná se nakonec o věc našeho společného zájmu a ne o výdělečnou činnost.

Díky za to, že jste vše dočetli až sem. 73!

Jiří Škacha, OK1DMU

Nová aktivita ČRK - Bulletin

Možná jste si již povšimli, že počínaje únorem tohoto roku začal Český radioklub vydávat svůj měsíční bulletin, který vychází v elektronické podobě na internetu a paketu vždy začátkem měsíce. Jeho prostřednictvím bychom Vás chtěli informovat o vši činnosti Rady a jejich spolupracovníků, stejně tak jako o nejpodstatnějších úđalostech, které se udály v naší organizaci vždy za uplynulý měsíc. Bulletin dále obsahuje důležitá upozornění, týkající se široké radioamatérské veřejnosti, přehled závodů i radioamatérských setkání nadcházejícího měsíce.

Bulletin najdete v síti paket radia v rubrice ČRK, na internetu na stránkách Českého radioklubu (www.crk.cz). Na adrese www.crk.cz/cz/forumc.htm se můžete přihlásit k automatickému odběru bulletinu, který budete po přihlášení dostávat formou zipovaného souboru RTF až do Vaší e-mailové schránky.

Pokud budete mít zprávy či sdělení, která by byla zajímavá i pro ostatní radioamatéry, pošlete je na některou z adres ČRK a my je rádi zveřejníme. Bulletin ČRK vřele doporučuji a doufám, že se stane dalším z vašich zdrojů cenných informací.

Petr Čepelák, OK1CMU

Jednání ČTÚ a ČRK

Jednání zástupců ČRK a ČTÚ se uskutečnilo 21. března 2001. Byl z něj pořízen dále uvedený zápis, který byl verifikován a doplněn panem ředitelem Ducháčem:

Zápis z jednání Českého telekomunikačního úřadu
a Českého radioklubu
konaného dne 21. března 2001 v budově ČTÚ,
Sokolovská 219, Praha 9

Zahájení: 9:00 hodin
Ukončení: 11:00 hodin
Účastníci: za ČTÚ - ředitel správy kmitočtového spektra Ing. J. Ducháč, Ing. Suja
za ČRK - místopředseda J. Litomiský,
M. Huml, P. Čepelák

Úvodem bylo společně konstatováno, že hlavním účelem jednání je výměna informací o otázkách, které Český radioklub v předstihu předložil písemně ČTÚ.

Body jednání: **Body jednání začínají otázkou ČRK, která byla ČTÚ předána před jednáním v písemné podobě. Následuje odpověď ČTÚ k danému bodu.**

I. Forma žádosti o povolení a o jeho změny

Nejčastěji jsme našimi členy dotazováni na formu žádosti o udělení povolení k provozu amatérské služby, obnově platnosti povolení atp. Odpovídáme citacemi ze zákona č. 151/2000 Sb., prováděcích vyhlášek i Telekomunikačního věstníku, i nám je však nejasné, zda Úřad:

- trvá na použití originálních formulářů dle částky 8/2000 TV, a v kladném případě jaká je dostupnost těchto formulářů,
- bude akceptovat i žádosti podané na fotokopiích či nápodobách těchto formulářů,
- bude akceptovat i žádosti psané volnou formou, pokud budou obsahovat stanovené údaje.

Odpověď: Formuláře žádostí, které byly uveřejněny v Telekomunikačním věstníku, částka 8/2000, jako příloha opatření ČTÚ č. 1/R/2000, jsou doporučené, ČTÚ akceptuje i podání žádostí na kopiích nebo nápodobách formulářů, i podání psaná volnou formou, pokud budou obsahovat požadované údaje podle uvedeného opatření. Na požádání ČTÚ zašle e-mailem formulář v elektronické podobě. Formuláře v tištěné formě nebudou k dispozici. ČTÚ upozorňuje, že oddíl „J“ žádosti vyplňují pouze žadatelé o povolení k provozu radioamatérského převaděče nebo majáku.

II. Doba platnosti povolení

ČTÚ vystavuje povolení k provozu amatérských stanic na dobu 5ti roků, a na stejnou dobu jejich platnost i obnovuje. Nenalezli jsme v zák. č. 151/2000 Sb. pro takovou praxi oporu, a domníváme se, že pro ni není ani věcný důvod, nebo •

- a) V obecných případech nedochází u amatérské služby k přidělu konkrétních kmitočtů konkrétním žadatelům, nýbrž je všem žadatelům obvykle přidělován stejný obor kmitočtů stanovených Radiokomunikačním řádem a Národní kmitočtovou tabulkou; žadatel obecně nemá výhradní, zákonem chráněný nárok užívat konkrétní kmitočty či kmitočty, jež by nesměli užívat jiní provozovatelé téže služby, a v rámci přiděleného oboru kmi-

točtů proto musí všichni uživatelé strpět případné vzájemné rušení. Časové omezení platnosti povolení pro amatérskou službu nelze odvodnit hospodárným využitím kmitočtového spektra a je opodstatněné jen ve zvláštních případech, kdy je přidělován konkrétní fixní kmitočty (pro převaděč, maják či nód).

- b) Omezením platnosti povolení je Úřad zatěžován administrativními úkony nikoli nezbytnými.
- c) Omezením platnosti povolení je držitel povolení ukládáno omezení, které není nepodstatné, nebo • zřízení amatérské stanice představuje nepřehlednutelné náklady v penězích i práci, a pro žadatele je podstatné, na jak dlouhou dobu bude tyto investice činit. Dle čl. 2 Ústavy České republiky lze státní moc uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. V konkrétním případě jsme zákonnou oporu pro omezení, jež je občanu ukládáno, nenalezli.

Ze všech uvedených důvodů se domníváme, že optimálním postupem, který není v rozporu se zákonem č. 151/2000 Sb., by bylo vystavování povolení pro amatérskou službu bez časového omezení (nemá-li žadatel jiný požadavek) s tím, že § 61 zákona poskytuje v odůvodněných případech efektivní nástroj k odnětí povolení.

Vychází-li ČTÚ z názoru, že stanovení doby platnosti povolení mu náleží v rámci pravomocí udělených mu zákonem jako orgánu pro výkon státní správy včetně regulace ve věcech telekomunikací, bylo by nanejvýš účelné, aby tato doba byla výslovně stanovena opatřením Úřadu, zejména proto, aby byla poskytnuta záruka shodného postupu vůči všem žadatelům a rovnosti všech žadatelů.

Je nám známo, že již v minulosti byla po jistou dobu povolení vystavována s platností „do odvolání“, a pokud víme, bylo od této praxe upuštěno proto, že držitel povolení opomínali sdělovat změnu bydliště, takže prodloužování platnosti povolení bylo jediným nástrojem k aktualizaci údajů vedených úřadem. Domníváme se však že dnes, v době výstavby informačního systému státní správy, již tento aspekt není podstatný.

Jde o téma intenzivně diskutované radioamatérskou veřejností, a žádáme proto o sdělení, o které konkrétní ustanovení zákona se stávající praxe úřadu opírá, a též o sdělení, je-li případně uvažováno o změně.

Odpověď: ČTÚ stanoví dobu, na niž vydává povolení, na základě pravomocí, jimiž ho vybavil zákon č. 151/2000 Sb. o telekomunikacích a o změně dalších zákonů. Tento zákon sám dobu platnosti povolení neurčuje, protože tato může být v závislosti na způsobu využívání kmitočtového spektra různá. Doba 5 roků je stanovena s přihlédnutím k frekvenci změn předpisů a na základě osvědčené praxe předchozích let. ČTÚ garantuje, že povolení bude na tuto dobu vydávat shodně všem žadatelům, pokud sami nepožádají o dobu kratší.

III. Obnova platnosti povolení

Na rozdíl od dlouholeté předchozí praxe, kdy platnost povolení amatérské služby byla standardně prodloužována, uplatňuje dnes ČTÚ jako postup k obnově platnosti povolení výhradně žádost o nové povolení. Ačkoli jde o otázku formální, není v případě amatérské služby nepodstatná, nebo • tento postup poskytuje jakoukoli záruku zachování volací značky žadatele. Volací značka je pro radioamatéra významná, nebo • vedle finančních aspektů (zásoba staničních lístků) - je zejména atributem jeho sportovní prestiže, nejednou budované desítky roků v ČR i v zahraničí.

Zákon č. 151/2000 Sb. skutečně proceduru explicitně pojmenovanou „prodloužení platnosti povolení“ nedefinuje,

je, jsme však toho názoru, že § 60 zákona - změna povolení k provozování vysílacích rádiových zařízení - nabízí proceduru pro tento účel dokonale vyhovující.

Připomínáme, že částka 8/2000 Telekomunikačního věstníku v informativním opatření č. 80/2000 (doporučení o formulářích žádostí o povolení) obsahuje v části Vysvětlivky i tuto větu: „Držitel povolení může požádat Úřad o prodloužení jeho platnosti na další období - s ohledem na běh lhůt správního řízení je takovou žádost nutno doručit Úřadu nejpozději 60 dnů před uplynutím doby, na kterou bylo povolení vydáno.“ Rozpor mezi tímto tvrzením, které ČTÚ zveřejnil ve svém vlastním věstníku, a jeho reálnou praxí, je pro naše členy obtížně pochopitelný.

Jde opět o otázku intenzivně diskutovanou našimi členy i ostatními radioamatéry, a žádáme proto o osvětlení uvedených skutečností, které i na nás působí jako rozporné.

Odpověď: Postup obnovy platnosti povolení opakovaným vydáním nového povolení se opírá o tyto skutečnosti:

a) zákon o telekomunikacích nedefinuje institut resp. postup prodloužení platnosti,

b) správní řád nepředpokládá prodloužení platnosti již jednou vydaného správního rozhodnutí.

ČTÚ garantuje, že při opakovaném vydání povolení bude zachována volací značka žadatele dle dřívě vydaného povolení, pokud sám nepožádá o změnu.

IV. Uplatnění § 12 odst. 2) vyhlášky č. 202/2000 Sb. a § 107 odst. 10) zákona č. 151/2000 Sb.

Zvláštní způsobilost při provozu amatérské stanice vyžaduje § 67 odst. 1, písm. d) zákona o telekomunikacích, a druhý odstavce téhož paragrafu požaduje, aby obsluha stanic byla držitelem průkazu této způsobilosti. Vyhláška č. 202/2000 Sb. v § 2 uvádí: „Obsluhu vysílacích rádiových zařízení mohou vykonávat pouze osoby, které mají platný průkaz zvláštní způsobilosti k obsluze těchto zařízení.“ § 10 téhož předpisu v odst. 1 uvádí: „K obsluze stanic jsou oprávněny pouze osoby, které získají průkaz způsobilosti příslušného druhu.“

§ 107 v odst. 10) ukládá: „Provozovatel vysílacích rádiových zařízení, který na základě platného povolení, které bylo vydáno podle právních předpisů platných před účinností tohoto zákona, provozuje vysílací rádiová zařízení, pro která je podle tohoto zákona potřebné povolení k provozování vysílacích rádiových zařízení, je povinen nejpozději do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona sdělit a doložit Úřadu údaje a doklady, které jsou vyžadovány pro udělení povolení k provozování vysílacích rádiových zařízení podle § 57. Nesplní-li provozovatel vysílacích rádiových zařízení tuto povinnost, pozbuje dosavadní povolení k provozování vysílacích rádiových zařízení platnosti, a to uplynutím posledního dne lhůty stanovené pro sdělení údajů a doložení dokladů. Nesplňuje-li provozovatel vysílacích rádiových zařízení podle sdělených údajů a doložených dokladů podmínky, které stanoví § 57, zahájí Úřad řízení o odnětí povolení provozovatele k provozování vysílacích rádiových zařízení.“

Ze všech uvedených důvodů jsme naše členy i nečleny upozornili na účelnost využít možnosti poskytnuté § 12 odst. 2) vyhlášky č. 202/2000 Sb., i na povinnost uloženou § 107 odst. 10) zákona č. 151/2000 Sb. Zkušenosti radioamatérů z telefonického nebo osobního styku s pracovníky ČTÚ však přinášejí ústní informace, že oba úkony údajně nejsou potřebné.

Rozumíme skutečnosti, že příslušný útvar ČTÚ je díky těmto opatřením zákona a vyhlášky zatížen mimořádnou

agendou. Nedovedeme však radioamatérské veřejnosti vysvětlit, že a proč se nemusí řídit zákonem schváleným Parlamentem ČR a vyhláškou vydanou MDS ČR.

Prosíme v této věci o jednoznačné oficiální stanovisko ČTÚ.

Odpoověď: ČTÚ postupuje dle § 12 odst. 2) vyhlášky č. 202/2000 Sb. a vydává průkaz operátora těm, kdo v minulosti složili zkoušku dle dříve platných předpisů, na základě předložení fotokopie platné povolovací listiny a dokladu o vykonání zkoušky, pokud tento byl vydán. Tato praxe potvrzuje podle uvedeného § 12 do 30. června 2001, a jen do této doby bude průkaz těm, kdo o něj požádají v souladu s uvedeným ustanovením, vydáván bezplatně. Pro přiznání operátorské třídy je rozhodující třída uvedená v povolovací listině.

Povinnost podat sdělení dle § 107 odst. 10) zákona č. 151/2000 Sb. se vztahuje též na provozovatele amatérské radiokomunikační služby. ČTÚ upozorňuje, že nebude samostatně písemně potvrzovat doručení sdělení. Ti, kdo požadují potvrzení o doručení, mohou sdělení zaslat poštou s doručenkou, nebo je osobně doručit do podatelny ČTÚ.

V. Důsledky § 2 odst. 1) vyhlášky č. 201/2000 Sb.

Uvedený odstavce obsahuje větu: „Toto povolení neopravňuje jeho držitele k provozování amatérských převaděčů, majáků a paketových uzlů využívaných amatérskou radiokomunikační službou, které se povolují samostatně podle zákona.“ s odkazy na §§ 57 a 58 zákona o telekomunikacích.

I když předpokládáme, že důvodem k této formulaci jsou potřeby vnitrostátní a mezinárodní kmitočtové koordinace těchto zařízení, vyvolává tato věta - v souvislostech textu celého předpisu - mezi radioamatéry řadu otázek, jež uvádíme, a prosíme o odpověď na ně: zda ČTÚ na základě tohoto opatření uvedená zařízení (převaděče, majáky a nody):

- a) považuje za zařízení amatérské radiokomunikační služby či nikoli,
- b) považuje za vyňatá z režimu vyhlášky č. 201/2000 Sb., tj. ani ostatní ustanovení vyhlášky se na ně nevztahují,
- c) požaduje při provozu těchto zařízení bezvýjimečně uplatnění všech ustanovení vyhlášky č. 201/2000 Sb. včetně povinnosti vedení staničního deníku, v kladném případě z jakých zdrojů má deník čerpat údaje a jakou formou má být veden.

S tím souvisí i problém BBS. Vyhláška nezná BBS. BBS samozřejmě není vysílacím zařízením, je k jeho činnosti potřebný uzel sítě - nód (ten zákon zná). Ale BBS ke své činnosti potřebuje volací značku. Dosud BBS byly přidělovány volací znaky OK0Pxx, kde xx bylo odvozeno od volací značky nódu, na který musí být BBS (buď kabelem, nebo je přímo součástí) napojena.

Je zapotřebí zachovat současný systém přidělování značek a bylo by vhodné toto ošetřit ze strany ČTÚ (např. vydáním opatření). Bylo by vhodné, aby značka BBS byla přidělena při jejím zřízení a aby byla uvedena v koncesní listině nódu, na který je BBS napojena a třeba tam byla označena jako doplňkové zařízení s vlastní volací značkou. Obdobně je to i se značkami Dx-clusterů.

Je třeba zdůraznit, že vlastní volací znak je důležitý nejen z technického hlediska, ale také z hlediska přehlednosti sítě a tedy z hlediska provozního.

Odpoověď:

1. Radioamatérské převaděče, majáky a nody jsou považovány za zařízení amatérské radiokomu-

nikační služby, jestliže pracují na kmitočtech této služby. Formulace uvedeného ustanovení sleduje výhradně zvláštní režim povolování těchto zařízení, na jejich provoz se však všechna ustanovení vyhlášky vztahují v plném rozsahu.

2. I u těchto neobsluhovaných objektů je nutno vést staniční deník, za postačující budou však považovány tyto údaje:

- uvedení zařízení do provozu,
- vyřazení zařízení z provozu,
- použitý kmitočet,
- údaje o korespondujících stanicích se nepožadují.

3. ČTÚ bude informovat své oblastní odbory o této aplikaci ustanovení vyhlášky č. 201/2000 Sb.

4. Zpoplatnění těchto zařízení odpovídá zpoplatnění amatérské služby (správní poplatek za vydání povolení, užívání kmitočtů je bezplatné).

5. K otázkám kolem sítě paket radia bylo konstatováno, že stávající praxe vydávání volacích značek BBS je oboustranně vyhovující a není uvažováno o změně.

6. ČTÚ upozorňuje, že obsah některých PR sítí přenášených zpráv je na mezi přípustnosti podle § 1 odst. 2 vyhlášky č. 201/2000 Sb. (např. některé nabídky materiálu se blíží reklamě živnostenského projevu), a žádá ČRK upozornit na tuto skutečnost své členy.

VI. Uplatnění § 8 odst. 2) vyhlášky č. 201/2000 Sb.

Žádáme o sdělení, zda ČTÚ bude při své činnosti považovat uvedenou lhůtu 30 dnů za absolutní, tzn. provoz mimo stálá stanoviště je možný v libovolně se opakujících časových úsecích v trvání nejvýše 30 dnů, nebo kumulativní, tzn. doby provozu mimo stálá stanoviště se sčítají a nesmí přesáhnout celkem 30 dnů v určitém období (v kladném případě v jakém období).

Odpoověď: Vyhlášku uvedená až 30-ti denní lhůta platí pro každý jednotlivý případ, může být využívána opakovaně, doby takto uskutečněného provozu se nesčítají.

VII. Opatření ČTÚ č. j. 502554/2000-613

Žádáme dále o sdělení, zda je při zkoušce amatérských operátorů z telegrafie stanoven přípustný počet chyb, nebo je texty nutno přijmout a vyslat naprosto bezchybně. Na tuto otázku navazuje i možnost použití poloautomatického klíče.

Odpoověď: Při zkoušce z telegrafní abecedy jsou přípustná 3% neopravených chyb při příjmu a vysílání. Použití poloautomatického klíče při zkoušce není přípustné.

VIII. Zkušební otázky

Je obecným zvykem, že povolovací orgány zveřejňují zkušební otázky včetně správných odpovědí. Domníváme se, když je toto možné pro získání řidičského průkazu, kde může jít při nesprávných znalostech i k ohrožení lidských životů, že v případě amatérské služby by tomu nemělo nic bránit.

Odpoověď: ČTÚ v současnosti nepřipravuje zveřejněné zkušební testy. Nemá námitek, aby ČRK zpracoval pro informaci uchazečů vzorové příklady testů. ČTÚ je připraven vyjádřit se k informační hodnotě takových příkladů s výhradou, že vzory nebudou pro zkušební komisi ČTÚ závazné.

IX. Zvláštní povolení

Minulé povolovací podmínky umožňovaly povolit v odůvodněných případech např. zvýšené příkony pro účast v mezinárodních závodech nebo i experimentování se systémy, které v době jejich vzniku neexistovaly a nebylo tedy možno je do předpisu zahrnout.

Takovým problémem je provoz APRS. Jedná se o síť stanic, které všechny pracují na jednotném mezinárodním kmitočtu a mají tři funkce:

- 1) přijímají datové rámce od mobilních stanic s GPRS a předávají je dál,
- 2) přijímají signály od ostatních podobných uzlů (říká se jim DIGI) a předávají je dál,
- 3) obsahují informace místního typu, které může kdokoli vybavený PC a modemem z nich dostat.

Cílem celého systému je předávat informace o poloze mobilních stanic. Ty pak dokáže i jen pasivní stanice (jen s RX) přijímat a zobrazovat v mapě. Pokud má TRX, dokáže si z jednotlivých uzlů „vytáhnout“ potřebné informace. Problémem, který je třeba řešit je, jak se na tyto stanice dívat. Není to nód, neumožňuje vstup do žádné sítě. Není to ale ani opakovač, protože jsou v něm uložena data a dokáže i komunikovat s uživatelem. Otázkou je volací značka pro takovou stanici (digi) APRS. Obecně uzly digi provozují klubové stanice pod svými značkami. Vše se odehrává na jednom kmitočtu na celém světě a není tudíž vyžadován kmitočtový příděl. Je možno systémem normálně provozovat, nebo současných předpisech již není uváděn rozdíl mezi obsluhovanou a neobsluhovanou stanicí?

Žádáme o sdělení, zda je toto možné a jak postupovat v případech nespecifikovaných vyhláškou.

Odpoověď: Udělování výjimek z ustanovení vyhlášek MDS není v kompetenci ČTÚ. Povolování případných nových druhů provozu či nových kmitočtových přidělů bude řešeno výhradně novelami vyhlášky MDS.

X. Posílení ochrany zájmů radioamatérů při zřizování antén

Na posledním sjezdu našeho sdružení naši členové vznesli požadavek, aby Český radioklub usiloval o zlepšení postavení provozovatelů amatérské služby při zřizování antén. Důvodem je skutečnost, že zejména v situaci, kdy je radioamatér v postavení nájemce bytu nebo nebytových prostor, nemá jeho zájem a potřeba zřídit anténu jakoukoli ochranu, a to ani v případech, kdy zamýšlená anténa svými rozměry a vahou nemůže ohrozit stavební stav pronajaté nemovitosti, ani jiné oprávněné zájmy vlastníka nemovitosti či zájem veřejný.

Domníváme se, že s ohledem na výrazné prvky sebevzdělání, přístupu k informacím a praktické využitelnosti v nouzových situacích, je pro provoz amatérské radiokomunikační služby žádoucí přiblížit její obecnou užitečnost obecnému významu dostupnosti telekomunikačních služeb pro obyvatelstvo. Tuto dostupnost chrání ve specifickém případě nájemců § 91 odst. 6) zákona č. 151/2000 Sb. Rádi bychom dosáhli přiměřeného rozšíření ochrany zájmů, jež ustanovení uvedeného paragrafu poskytují, též na ochranu zájmů provozovatelů amatérské radiokomunikační služby, a prosíme v tomto ČTÚ o podporu a součinnost.

Odpoověď: Posílení ochrany zájmů radioamatérů při zřizování antén amatérské radiokomunikační služby nespadá do kompetence ČTÚ. ČTÚ zastává názor, že se problematika vymyká z možností úpravy zákonem o telekomunikacích, nebo zasahuje do

nejširších občanskoprávních vztahů, jež upravují mnohé další předpisy.

XI. Novelizace telekomunikačních předpisů

Praxe i další vývoj jistě dříve či později přinesou potřebu novelizace nově přijatých předpisů.

Ceníme si skutečnosti, že ČTÚ často uplatňuje v připomínkových řízeních při přípravě rozličných předpisů i ohled na amatérskou službu, přesto je naše spjatost s touto službou nepochybně vyšší. Nesmírně bychom oceňili, kdyby se zdařilo najít zákonu neodporující funkční mechanismus, který by nám umožnil uplatnit své poznatky už ve stádiu vzniku nových předpisů, abychom mohli jejich možné dopady na naši službu zvážit s dostatečným časovým prostorem.

Domníváme se, že by bylo účelné ustavit z obou stran několik osob způsobilých a oprávněných ke vzájemnému jednání, které by pravidelně, byť třeba ne zvláště často, vedlo ke vzájemné výměně názorů a poznatků.

Odpověď: ČTÚ konstatuje, že řešení případných návrhů na novelizaci předpisů přísluší především ministerstvu dopravy a spojů. Již z tohoto důvodu není ČTÚ ve všech případech informován o započatí příprav případných změn a nemůže zaručit, že by o nich mohl informovat další subjekty. Návrhy předpisů, které zpracovává ČTÚ, jsou zveřejňovány

v Telekomunikačním věstníku. ČTÚ je nicméně připraven kdykoli jednat o všech otázkách, jejichž ujasnění nebo řešení bude kterákoliv z obou stran považovat za potřebné.

Vedle výše uvedených otázek, jež ČRK předložil písemně, byly dále projednány dvě otázky předložené na místě ústně:

I. Možnost vystavení seznamu platných volacích značek na internetových WWW stránkách ČTÚ

Vystavení seznamu platných volacích značek je zvažováno. ČTÚ disponuje potřebným programovým vybavením, je však nutno dbát ustanovení zákona o ochraně osobních údajů. Dále nutno dořešit způsob aktualizace. ČTÚ k této otázce poskytne informaci dodatečně.

II. Posluchačská činnost

ČRK upozorňuje, že znění § 84 zákona o telekomunikacích problematizuje činnost rádiových posluchačů (SWL), nebo veřejnosti dovoluje příjem pouze nekódovaného vysílání v pásmech rozhlasu a televize, a příjem jiných služeb je možný jen se souhlasem provozovatelů těchto služeb. ČRK navrhuje, aby za takový souhlas bylo uznáváno povolení, které by radioamatérské organizace – jako sdružení provozovatelů amatérské služby – vydávaly žadatelům spolu s přidělením posluchačského identifikačního čísla a s upozorněním na nutnost zachovávat telekomunikační tajemství.

Zástupci ČTÚ konstatovali, že otázka vyžaduje posouzení odbornými útvary ČTÚ, a přislíbili poskytnout vyjádření dodatečně.

Český radioklub

ČTÚ se přestěhoval...

Adresa: Sokolovská 219, Praha 9. Adresa pro korespondenci: ČTÚ, amatérské vysílací rádiové stanice, box 02, 22502, Praha 025. Tel. (02) 24004725 (paní Bočková), 24004111 (ústředna), fax: 24004830. Internet: www.ctu.cz.

Setkání radioamatérů Velké Meziříčí

Tradiční setkání radioamatérů, příznivců CB radiostanic a všech příbuzných oborů s tradiční burzou se koná ve dnech 25.-27. května 2001, tentokrát v příjemném prostředí rekreačního střediska MEZIŘÍČKO. Toto zařízení se nachází asi 10 km západně od Velkého Meziříčí nedaleko městečka Měřín. Leží blízko hlavní silnice směr Jihlava a dálnice D1 (exit 134 Měřín, dále asi 3 km po hlavní silnici směr Jihlava). V dosahu je též autobusová linka. Středisko má několik hřišť pro různé sporty a je v podstatě bezbariérové. Ubytování je zajištěno v čtyřech a pětilůžkových chatkách a je též možno

zajistit celodenní stravu. V provozu bude samozřejmě rychlé občerstvení.

Orientační ceny: nocleh osoba/den 100 Kč, celodenní strava 100 Kč, vstupné 30 Kč.

Stručný program:

PÁTEK příjezd, ubytování, volná zábava

SOBOTA burza, přednášky, ukázky, opět zábava
NEDĚLE odpočinek, loučení, odjezd

Po dobu setkání bude v provozu zařízení stanice OK2KVM na kmitočtu 145,500 MHz a na převaděčích OK0A 145,750 MHz, OK0BT 439,400 a OK0BO

439,025 MHz (zkušební provoz z nového QTH) a též na CB kanále č. 27. Rádi předvedeme ukázky různých druhů provozu a zodpovíme Vaše dotazy (např. nelezou ty vlny na mozek? - lezou, ale krásně). Pokud chcete přispět do programu či jen např. kousek místa pro schůzku svého spolku, kontaktujte nás prosím. Informace na výše uvedených kmitočtech podají OK2KVM, OK2JNM, OK2JCZ, OK2SFI, OK2ZVM.

Kontakty: ubytování - Igor, OK2ZVM, tel. 0604 385455, koordinace programu - Pepa, OK2SFI, tel. 0608 452318, též možno packet radiem
Na setkání se těší a srdečně zve radioklub OK2KVM.

Martin Kozina, OK2JCZ, pekarna@brm.pvtnet.cz

V roce 2001 oslaví Nové Město nad Metují výročí 500 let od svého založení Janem Černčickým z Kácova. Při této příležitosti se rozhodli členové a hosté novoměstské kolektivní stanice OK1KHA vydávat zájemcům upomínkový diplom z tiskařské dílny Bedřicha OK1FXK s ústředním motivem této městské památkové rezervace. Vlastní diplom je navržen tak, aby si našel své důstojné místo na zdi nejedné HAMovny hned po boku diplomů „WPX AWARD OF EXCELLENCE“, „5B DXCC“, „5B WAZ“ a dalších...

Diplom 500 let Nového Města nad Metují

K získání diplomu 500 let Nového Města nad Metují zastoupeného radioklubem OK1KHA je zapotřebí získat nejméně 500 bodů za spojení při dodržení níže uvedených podmínek a na adresu vyhlášovatele (OK1IPT, Josef Petrů, Za tratí 1511, 547 01 Náchod) zaslat výpis ze staničního deníku s výpočtem získaných bodů k ověření společně s částkou 50,- Kč, sloužící ke krytí nákladů spojených s tiskem a poštovním.

Podmínky k získání diplomu:

- Spojení s níže uvedenými stanicemi platí v období od 1. května 2001 do 30. listopadu 2001 libovolným druhem provozu (CW, SSB, FM, RTTY, PacketRadio) na libovolných pásmech, neplatí spojení přes pře-

vaděče VKV (vzhledem ke skutečnosti, že radioklub OK1KHA zřídil a provozuje paketový nód OKONHN, platí i QSO navázaná s níže uvedenými HAMy prostřednictvím paketové sítě).

- S každou CALL lze pracovat na stejném pásmu stejným druhem provozu pouze jednou, to neplatí pro QSO pořízená s jednou CALL na stejném pásmu rozdílnými druhy provozu - v takovém případě se body za tato spojení sčítají - např. 1. QSO s OK1KHA 2m/SSB za 100 bodů + 2. QSO s OK1KHA 2m/FM za 100 bodů = celkem tedy 200 bodů.
- Mezi navázanými QSO musí být alespoň 1 x QSO s kolektivní stanicí OK1KHA.
- Při spojení musí být soutěžícími kromě obvyklých údajů i uvedena formulace: „500 let Nového Města

nad Metují“, volaná CALL předává soutěžícím RS(T) + pořadové číslo QSO ze svého diplomového deníku.

- Žádosti o diplom s výpisem staničního deníku, výpočtem získaných bodů a stanoveným poplatkem mohou být zasílány průběžně na adresu vyhlášovatele, nejpозději však do 10. prosince 2001.

Seznam platných stanic a jejich bodové ohodnocení: OK1KHA (kolektivní stanice) = 100 bodů, OK1AXG (zodpovědný operátor) = 50 bodů, OK1IPT, OK1SOX, OK1XOX, OK1DWC, OK1MOS, OK1MLX, OK1MIG = 30 bodů.

Bližší informace o podmínkách získání diplomu, případně o časech, módech a pásmech, na kterých bude vysílat kolektivní stanice nebo někteří její členové, lze získat i v lokálním boxu na OKONHN-8 nebo u vyhlášovatele.

Aleš Beran, OK1XOX

Opravy - č.2/2001

Fotografie na druhé straně obálky nepatří SM5FRM, ale Tobbemu, SM5FRH.

Nová Rada ČRK - dokončení

OK1MG, Antonín Kříž, narozen 1933. Vystudoval jsem SPŠ sdělovací elektrotechniky a od roku 1954 do 65 let věku jsem pracoval jako technik na zesilovací stanici správy spojů. S amatérským vysíláním jsem se setkal poprvé v roce 1951 na stanici OK1KKD (tehdy OK1OKD). Samostatnou licenci jsem po mnoha pokusech získal v roce 1956. Věnoval jsem se hlavně soutěžím a závodům, zpočátku na pásmech 80 a 160m. V roce 1959 v závodě CQ-WW-DX CW Contestu jsem na pásmu 80m dosáhl prvního místa na světě. Po přestěhování se v roce 1965 z obce Brandýsek do panelového sídliště v Kladně jsem měl na tehdejší dobu celkem dobré podmínky pro práci na VKV a tak jsem se v mnohem větší míře začal zabývat soutěžemi a závody na VKV pásmech 144 a 432 Mhz. I na těchto pásmech jsem docíloval po dobu několika let velmi dobrých výsledků, a to do doby, než šestipatrový dům, ve kterém bydlím, byl obestaven mnoha dalšími a především vyššími domy. Mimo jiné od roku 1973 vykonávám funkci VKV soutěžního manažera.

OK1VEY, Svezozar Majce.

S radioamatérstvím jsem začínal jako středoškolák v odbočce ČAV OK1ODC v Děčíně v roce 1950. Nejdříve jako RP, později jako RO. Po základní vojenské službě žiji v Holicích, kde jsem si v roce 1962 udělal zkoušky PO v OK1KHL. O dva roky později jsem získal koncesi OK1VEY. V roce 1990 jsem byl u zrodu dnes už tradičního holického setkání radioamatérů. Jako ředitel těchto akcí připravuji letos za podpory širokého okruhu spolupracovníků již 12. Mezinárodní setkání radioamatérů. Byl jsem v roce 1991 jedním z iniciátorů vybudování NODu a BBSky PACKET RADIO v Holicích. V roce 1992 jsem se podílel na založení Rady SysOpů PACKET RADIA a několik let této radě předsedal. V současné době jsem předsedou radioklubu OK1KHL a v radě ČRK chci pracovat především jako propagátor ČRK na domácích i mezinárodních setkáních i v oblasti PACKET RADIA.

OK1AGA, Jindřich Günther, tajemník ČRK. Věk 64 let, od r. 1955 SWL OK1-5873, dosažen RP-OK-DX I. tř., RO, pak PO, od r. 1961 OK1AGA, také VO OK1KLV, po mnoho let třída A, tisíce spojení. Přetrvává můj zájem o provoz včetně soutěží, též QRQ - po 40 letech come-

back v QRQ mezinárodně - MS HST 1999 v Itálii 9. z 19 v seniorech (r. 1959 spolu s OK3EA 1. místo na mezinár. závodech v SP v práci na radiostanici + QRQ). Již v 70. letech provoz RTTY, pak také práce via SAT (RS-5, RS-6...), rovněž QRP, dosud mě baví DXy i provoz na VKV, zachytil jsem i nástup počítačů, což aplikuji zejména do provozu. Též jsem se podílel řadu let nejrůznějšími způsoby na přípravě mnoha zájemců o radioamatérskou činnost, což trvá dodnes. Ve své funkci se mj. snažím o prosazení společenského uznání radioamatérského

sportu, k čemuž také vedu mého příp. nástupce, Petra OK1CMU.

OK1MP, Ing. Miloš Prostecký, narozen 1938.

S amatérským vysíláním se seznamuje v roce 1948 na výstavě k 25. výročí rozhlasového vysílání MEVRO a vstupuje do ČAV (RP 4921). Se základy amatérského vysílání ho seznamují Karel Hodač OK1HO a Vilém Klán OK1CK. Prvé své spojení navazuje ze stanice pražské odbočky ČAV, OK1OPR s holandskou stanicí PAOLV v roce 1950. V roce 1951 po zavedení kvalifikace RO skládá zkoušky u Jiřího Mrázka, OK1GM. Stává se členem radioklubu OK1OPZ, později OK1KPZ, který vzniká na základní škole, kterou navštěvoval. Po dobu studií na fakultě radiotechniky ČVUT v Poděbradech v letech 1956 až 1961 je členem a po získání vlastního povolení s volací značkou OK1MP v roce 1957, vedoucím operátorem radioklubu OK1KKJ. Věnuje se převážně DX provozu a již v roce 1959 je aktivní i SSB. V roce 1967, jako jeden z prvních OK, začíná pracovat RTTY a stává se propagátorem tohoto druhu provozu. Z jeho dílny pochází řada konstrukcí, které zveřejňuje nejen v Amatérském rádiu, ale i na řadě seminářů radiotechniky. V roce 1970, po úmrtí Karla Kamínka, OK1CX, přebírá diplomovou službu Ústředního radioklubu. Činnost diplomového manažera vykonává dodnes. V roce 1990 je zvolen do rady ČRK, který zastupuje též v radě Československého radioklubu. V roce 1991 je zvolen poprvé předsedou ČRK (tuto funkci vykonává dodnes) a místopředsedou Československého radioklubu. V té době též iniciuje vydání příručky „Požadavky ke zkouškám operátorů amatérských rádiových stanic“, jejímž je spoluautorem. Tato publikace ČRK vyšla ve čtyřech vydáních ve více než 10 000 výtiscích. Je držitelem řady diplomů, mezi nimi 8B-DXCC; DXCC - Honor Roll #1 - MIXED, PHONE, CW; 5B-WAZ; WPX - Excellent; WAC 50 MHz a dalších.

OK1AGE, Stanislav Hladký.

Narodil jsem se počátkem druhé třetiny minulého století (1939). S radioamatérstvím jsem začal zhruba před 50 lety, díky legendárnímu OK1WA, mj. prvnímu radiotelegrafistovi na čl. námořní lodi Republika. Začal jsem v radioklubu OK1KHI v Roztokách a jsem tam dodnes. Radioamatérství mně přineslo mnohé, poznal jsem spoustu velmi dobrých lidí a také několik s opačným znaménkem. Věnoval jsem se hlavně provozu, ale i stavbě zařízení na VKV a zúčastnil se nespočetných závodů a soutěží. Skoro 20 let jsem s partou báječných lidí vysílal ze Sněžky. Tuto dobu považuji za nejkrásnější a neopakovatelnou. Drsné podmínky, krásné dny při podzimních inverzích, dlouhá tropo spojení, aurory, 2x vítězství v 1. oblasti IARU contestech na 2m a 70cm s bodovými výsledky, které dosud nebyly překonány (OK1KHI). Mám rád telegrafii, pod svou značkou pracuji v A1 cotestech (MMC). V naší kol. stanici OK1KHI jsme vychovali (trochu přehnané slovo), řadu nových radioamatérů. I na tomto jsem se podílel. Třetí funkční období jsem hospodářem ČRK a členem výkonného výboru. Dělán tuto práci rád, baví mě. Zlobím se, když některé výdaje se mi zdají ne právě nejlépe vynaložené, zásadně preferuji nejméně vyrovnaný rozpočet ve shodě s ostatními členy rady a vysvětluji členům v tomto časopisu i osobně hospo-

daření ČRK. Většinou jsem pochopen a diskuse má smysl. Mám zkušenost, že naprostá většina lidí je soudných a zajímavá je skutečný stav věcí. Jen snad nejsou tak hluchí. Toto mělo být mé CV, ale poněkud se mě to posunulo od běžného standardu. Snad to tolik nevdá.

OK1IVZ, Vladislav Zubr.

Něco přes 40 let žiji v Hradci Králové. Po dokončení studia na Pedagogické fakultě v Hradci Králové v roce 1984 následovalo mé zaměstnání v krajském domě pionýrů a mládeže na nově vzniklém oddělení elektroniky. V této funkci jsem pomáhal na svět prvním soutěžím dětí a mládeže v programování a soutěži mladých elektroniků v okrese Hradec Králové. Na podzim roku 1994 založili Radioklub OK10HK při DDM Hradec Králové, jehož jsem členem. Vytváříme zde podmínky pro činnost mládeže i dospělých. V letošním roce je klíčovým úkolem mistrovství republiky soutěže dětí a mládeže v radioelektronice, které u nás proběhne již počtvrté. Tradičně se účastníme i realizace stánku pro mládež a začínající na setkání v Holicích. V radě ČRK zastupuji skupinu pro mládež a začínající radioamatéry.

OK2SJI, Ing. Jiří Suchý,

absolvent vysoké vojenské školy ve Vyškově, se narodil před 37 lety ve Zlíně a v současnosti pracuje jako vedoucí výroby poblíž Chocně. Před čtyřmi lety se začal věnovat radioamatérské činnosti, získal operátorskou třídu C a o rok později B. Jeho značka OK2SJI je slyšet především na krátkovlnných radioamatérských pásmech provozem CW, který považuje za nedílnou součást základních provozních dovedností. Je členem výboru a pokladníkem občanského sdružení Radioklub Zlín a v Českém radioklubu se zapojil do činnosti KV pracovní skupiny.

Škola radioamatérů

Škola radioamatérů - operátorů amatérských stanic v Otrokovicích, kterou každoročně pro Český radioklub zajišťuje radioklub Zlín, OK2OZL, se uskuteční ve dnech 19. až 24. srpna 2001. Nástup do kurzu bude v sobotu 18. srpna odpoledne, odjezd v sobotu 25. srpna dopoledne. Předběžná cena je 2100,- Kč, mládež do 18 let a studující 1400,- Kč (předpokladem je členství v ČRK). Cena zahrnuje ubytování a stravování za 7 dní.

Vzhledem k tomu, že zkoušky před komisí ČTÚ budou ve čtvrtek odpoledne, případně budou dokončeny v pátek dopoledne, je možno si ubytování a stravu zajistit jen na 6 dní a odjet již v pátek odpoledne. Pro tyto zájemce je předběžná cena 1850,- Kč, respektive 1150,- Kč.

V ceně není zahrnut poplatek ČTÚ za vystavení vysvědčení ve výši 400,- Kč.

Zájemci se přihlášou na sekretariátě ČRK u Petra Čepeláka, OK1CMU, nejpozději do 30. června. Poté jim bude zaslána závazná přihláška a složenka na zaplacení poplatku.

Český radioklub

ZPRÁVIČKY

Nová rozhledna na Březnické pahorkatině

Vážení, zasílám informaci o nové rozhledně na Březnické pahorkatině. Je známo, že v příbramském regionu v poslední době rostou rozhledny jako houby po dešti. V roce 2000 vyrostla nová rozhledna na Veselém vrchu u zlatonosné obce Mokrosko a nyní přibude i rozhledna u chaty Onen Svět, kde se chystá na duben otevření mimořádné turistické atrakce, kterou není nic menšího, než více než 14 metrů vysoká rozhledna. Věž získá jméno Langrova rozhledna, aby připomínala památku bývalého majitele okolních osad, jehož potomek výstavbu štědře podporuje vlastním dřevem. Slavnostní otevření se plánuje v osadě Onoho světa na 28. dubna 2001. Při dobré viditelnosti bude možno vidět údolí Vltavy s Orlickou nádrží a kopce Brdské vrchoviny a v případě ideálních klimatických podmínek dohlédnout až na Šumavu.

Alois Šolc, OK1-21481

Seznam radioamatérských povolení v OM na webu

TÚ SR oznamuje, že od apríla 2001 začal na svojich stránkach zverejňovať zoznam radioamatérských povolení. Odkaz na zoznam sa nachádza na stránke, ktorá sa venuje radioamatérskemu vysielaniu <http://www.teleoff.gov.sk/sub3/Radiocom/HAM/ham.html>. Zoznam neobsahuje osobné údaje ako sú napríklad adresa, rok narodenia, telefonné číslo...

Roman Vavro, press relations TÚ SR, roman.vavro@teleoff.gov.sk

OK1KZ opouští OK Maraton

Snad to nebude některé účastníky OK Maratonu překvapovat, že po pěti letech popředního umění opouští značka OK1KZ účast v OK-M. Pavel doslova říká: „Dosáhnout za rok 2000 v OK-M výsledných 124530 bodů je práce mnoha set hodin, a to nejen na pásmech ale i zpracováváním výsledků. Celkem jsem uskutečnil 17882 spojení (KV-cw 5476, ssb 7436, VKV-cw 542, ssb/fm 2999 a na převaděčích 1429). V průběhu roku jsem se účastnil 218 závodů a soutěží. Další body byly získány za 165 DXCC zemí na KV, 4 země na VKV, za 144 okresů na KV a 56 na VKV, za 1243 prefixů a 12 velkých locatorů. Je již na čase odejít do ústraní, uvolnit prostor jiným, vyřizovat QSL agendu a věnovat čas jiným aktivitám.“

Pozvání do IARU HF Field Day (KV polní den) - CW část

Závod se koná 2.-3. června 2001, podmínky jsou otištěny v Radioamatéru 2/2001. Závod pořádá ČRK/IARU.

Radek Zouhar, OK2ON

Holické setkání 2001

Radioklub OK1KHL Holice pořádá ve dnech 24.-25. 8. 2001 již 12. Mezinárodní setkání radioamatérů. Podrobnosti naleznete na <http://ham.addax.cz/ok1khl/setkani/index.htm> nebo v příštím čísle Radioamatéra.

Petr Adam, OK1PAT

Praha-Dresden 150 Award

Při příležitosti 150. výročí zahájení provozu na železniční trati Praha-Drážďany vydává sdružení radioamatérů-železničářů (OK/OM skupina FIRAC) diplom Praha-Dresden 150 Award. Cílem tohoto diplomu je navazování spojení mezi radioamatéry na všech radioamatérských pásmech a oživení radioamatérského provozu v souvislosti s oslavami výročí železniční trati Praha-Drážďany.

Podmínky získání diplomu

Diplom mohou získat koncesovaní radioamatéři a posluchači za těchto podmínek:

1. Je třeba získat minimálně 150 bodů za uskutečněná či odposlouchaná spojení.
2. Diplom bude vydán na základě předložených QSL lístků nebo jejich kopií, ze kterých bude možné zjistit, že požadovaná spojení byla navázána, nebo na základě seznamu těchto QSL potvrzeného členem FIRAC nebo dvěma koncesionáři.
3. Poplatek za získání diplomu činí 75 Kč nebo 2 EURO. Poplatek se hradí složenkou, do zprávy pro příjemce uveďte Váš volací znak. Další možností je zaslání peněz prostřednictvím cenného psaní.
4. Žádost o vydání diplomu včetně poplatku je třeba zaslat na adresu: Ing. Martin Krupička, OK1JMD, Plešivecká 1598/11, 412 01 Litoměřice.

Technické podmínky diplomu:

1. Je třeba navazovat (odposlouchat) spojení se stanicemi, které pracují z míst uvedených v seznamu železničních stanic a zastávek na trati Praha-Drážďany.
2. Za spojení se stanicí, které vysílá z místa uvedeného v seznamu železničních stanic a zastávek, se započítává 10 bodů.
3. Za spojení se členem OK/OM nebo DL sekce FIRAC se započítává 20 bodů bez ohledu na polohu vysílacího stanoviště této stanice.
4. Za spojení se stanicí OK5SAZ nebo OM9AZ se započítává 50 bodů bez ohledu na polohu vysílacího stanoviště této stanice.
5. Spojení lze uskutečnit všemi druhy provozu a na všech radioamatérských pásmech.

6. Spojení uskutečněná v době konání závodů jsou platná.
7. Spojení s jednou stanicí je možno uskutečnit jen jednou.
8. Spojení uskutečněná přes převaděče jsou neplatná.
9. Do diplomu se započítávají spojení uskutečněná (odposlechnutá) v době od 1. dubna 2001 do 31. prosince 2002.

Seznam železničních stanic a zastávek

Pro získání diplomu jsou uznána spojení uskutečněná (odposlechnutá) se stanicemi, které vysílají z míst, ve kterých se nacházejí železniční stanice nebo zastávky trati Praha-Drážďany. Seznam stanic a zastávek představuje historický přehled míst, ve kterých se stanice či zastávky nacházejí nebo nacházely. Jedná se o následující místa: Praha, Holešovice, Bubny, Bubeneč, Podbaba, Sedlec, Roztoky u Prahy, Žalov, Úholičky, Řež, Letky, Libčice nad Vltavou, Dolany, Kralupy nad Vltavou, Nelahozeves, Nové Ouholice, Mlčechovosty, Vraňany, Cítov, Dolní Beřkovice, Horní Počaply, Hněvice, Záluží, Dobříň, Roudnice nad Labem, Židovice, Hroboce, Oleško, Hrdly Bohušovice nad Ohří, Nové Kopisty, Lukavec, Lovosice, Malé Žernoseky, Litochovice nad Labem, Prackovice nad Labem, Dolní Zálezly, Vaňov, Ústí nad Labem, Krásné Březno, Neštětice, Mojžíř, Neštětice, Povrly, Roztoky, Dobkovice, Choratice, Vilsnice, Děčín, Přípeř, Prostřední Žleb, Čertova Voda, Dolní Žleb. Dále následují stanice a zastávky na území Německa: Schöna, Hirschmühle, Krippen, Bad Schandau, Königstein, Kurort Rathen, Stadt Wehlen, Obervogelgesang, Pirna, Großsedlitz, Heidenau, Niedersiedlitz, Dobritz, Rieck, Strehlen, Dresden.

Dotazy je možné směřovat přímo na Martina OK1JMD, nebo poslat elektronickou poštou na adresu ok1jmd@quick.cz. Podrobnější informace budou postupně zveřejňovány na adrese www.sweb.cz/ok1jmd/, případně v síti PR.

Martin Krupička, OK1JMD, ok1jmd@quick.cz

Diplom 50 let strojírenských oborů v Uničově

Vydává se všem OK-OM + RP i zahraničním stanicím za splnění následujících podmínek: Diplom je vydáván k 50. letům výuky strojírenských oborů na odborném učilišti v Uničově za spojení na všech KV + VKV pásmech všemi druhy provozu.

Termín konání: 1. 5. 2001 - 31. 12. 2001. Druhy provozu: CW, SSB, MIX, FM, SSTV, PSK31, RTTY. Spojení přes pozemní převaděče, družice a v závodech na KV a VKV UKV neplatí! Jen mimo závody jsou počítány body od stanic.

Bodování: Stanice Radioklubu Uničov OK2KLD = 20b. Stanice jednotlivců = 5b. Seznam: OK2BMI, ILD, SMK, JBI, BHT, IEM, BJK, IEM, BKU, ZAK, ZLD, JNX, HAZ, JNJ, PBL, UJS, PVC, BAW.

S jednotlivou stanicí lze navázat spojení na jednom pásmu všemi druhy provozu, za každý druh provozu s jednou a tou samou stanicí platí 5 bodů.

Pro vydání diplomu je potřeba získat nejméně 50 bodů. DIPLOM bude vydán s napsáním jednotlivého druhu provozu (CW - SSB - MIX - FM - SSTV - PSK31 - RTTY). Diplom bude zasílán na základě výpisu ze staničního deníku a čestného prohlášení. Cena za diplom je 60 Kč pro OK-OM stanice a posluchače. Pro zahraniční stanice cena diplomu: 10IRC, 5USD, 10DEM. Žádost o diplom lze zaslat na adresu diplomového manažera: OK2BMI Milan Macek, Bří. Čapků 818, 78391 Uničov.

Ředitelství Integrované střední školy a odborného učiliště přeje všem zájemcům o diplom mnoho štěstí a úspěchů k jeho získání.

Milan Macek, OK2BMI

Už více než rok dostávají čeští a moravští radioamatéři do svých poštovních schránek nové periodikum - Radioamatér - časopis Českého radioklubu pro radioamatérský provoz, techniku a sport. První výročí časopisu by mohlo být důvodem k ohlédnutí, jak radioamatérská veřejnost v OK svůj nový časopis přijala, zda splnil všechna očekávání či naopak přinesl zklamání. Šlo by ale o bilanční spíše předčasou: úroveň časopisu nemůže být poměřována prvním číslem, prvním ročníkem, a možná ani prvními pěti ročníky. A je diskutabilní, lze-li ji vůbec poměřovat jakýmikoli hledisky.

Kdo je kdo kolem časopisu Radioamatér

Jako zcela logické měřítko se nabízí spokojenost čtenářů. Budeme nosit dříví do lesa konstatováním, že vytvořit časopis, který by dokonale uspokojil všechny radioamatéry, vlastně nelze. Radioamatérství má tolik odvětví, že v jednom univerzálním časopisu se každému z nich dostane prostoru jen dvou-tří stránek jednoho čísla, tedy každému trochu, ne však vše. A protože nikdo ze čtenářů není radioamatérským „supermanem“, který by současně pěstoval všechny obory našeho hobby, i každý čtenář může být uspokojen jen částečně, ne ale asi celým obsahem. Toto vstupní omezení musí přijmout kdokoli, kdo bude chtít časopis hodnotit nikoli podle subjektivních libůstek (tj. pod u nás nejoblíbenějším zorným úhlem návštěvníka hospody po páté roznáše piva), ale objektivně, z pohledu celku (tedy pod zorným úhlem u nás naprosto netradičním).

O to příjemnější je, že převážná většina reakcí čtenářů na nový časopis je **kladná**, a i ty záporné vyznívají leckdy vlastně také kladně. Jako třeba od onoho kolegy, který napsal, že po tom, co Český radioklub „předvedl“ kolem návrhů nových povolovacích podmínek (konkrétní ničemnosti nespecifikovány, ono holt namáhá i popsat, co se mi nelíbí na práci jiných, když už při ní - nedej Bože - sám nepřiložím ruku k dílu), nemůže být jeho členem, aby ale mohl číst Radioamatéra, přihlašuje kvůli odběru aspoň manželku...

My dnes nechceme bilancovat první ročník Radioamatéra, bylo by to opravdu předčasné, nýbrž zareagovat na nejčastější otázky těch, kdo tím kolem Radioamatéra oslovují, a• už jako čtenáři, inspirátoři, příspěvatelé či inzerenti. Každému není úplně jasné, jakou roli sehrává jeden každý z těch, kdo kolem časopisu působí.

Co to vlastně znamená, vydávat časopis? Každý časopis musí mít především svého vydavatele. To je osoba (právnícká nebo fyzická), která příslušný titul zaregistruje u ministerstva kultury (detaily popisuje zákon č.46/2000 Sb.). Časopis dále musí mít redakci, to

je někoho, kdo se stará o obsah a také za něj odpovídá. Pak ho musí někdo vyrobit, tj. vyzájet, vytisknout, oříznout a svázat. A musí zde být i distributor, který hotové výtisky přepraví od výrobce ke čtenářům, a• již do skříněk předplatitelů, nebo do novinových stánek.

Když se Český radioklub rozhodoval, jakou roli zaujmout v celém tomto procesu při vydávání vlastního časopisu, musel vzít v úvahu, že vydávání nemůže provozovat podnikatelsky, protože není podnikatelským subjektem. Ale zájem, aby časopis bylo možno nabízet nejen jako členskou službu ČRK, ale i nečlenům ČRK, a případně i v novinových stáncích, existenci podnikatelského oprávnění zase naopak vyžaduje. Spolupracovníci ČRK s vydáváním tiskovin neměli a nemají žádné zkušenosti, ale radioamatéři v OK si jistě zaslouží časopis vytvářený kvalitně, profesionálně. I to naznačovalo, že ČRK bude muset spolupracovat s někým dalším. Na druhé straně předchozí zkušenosti ukázaly, že si ČRK musí ponechat dostatečně silný vliv na obsah časopisu.

Výsledkem úvah bylo, že ČRK si v celém procesu ponechal roli vydavatele a vedení redakce včetně redakční rady, zatímco všechny ostatní úkony obstarává externí dodavatel, vlastní redakční práci počinaje a distribuci konče. ČRK pak od něj výtisky nakupuje podle databáze členů ČRK, zatímco prodej zájemcům mimo ČRK je věcí dodavatele. Na základě výběru z nabídek předložených několika zájemci byla jako externí dodavatel vybrána tajným hlasováním rady ČRK společnost Cassiopeia Consulting, a.s. Z celého tohoto uspořádání plyne i odpověď na titulní otázku „Kdo je kdo kolem časopisu Radioamatér“.

Vydavatelem, tj. právním držitelem titulu časopisu, je občanské sdružení radioamatérů Český radioklub. Vydavatel ustavuje **šéfredaktora**, jímž je Miloš, OK1MP, a jehož role spočívá hlavně v kontrole obsahu každého vydání z pohledu obecné správnosti a zákonnosti. Poradním orgánem šéfredaktora a zároveň rady

ČRK je **redakční rada** ustavovaná radou ČRK. Redakční radu vede Radek, OK2ON, a členy jsou Petr, OK1IPV, a Martin, OK1FLM. Úkolem redakční rady je sledovat dlouhodobou vyváženost obsahu časopisu z pohledu jednotlivých zájmových skupin čtenářů tak, jak je definována osnovou časopisu, jež je součástí smlouvy mezi ČRK a dodavatelem. Vlastní redakční práci obstarává **výkonný redaktor**, který je ustavován ve společné dohodě ČRK a dodavatelské společnosti. Tím je Martin, OK1FUA, a spolupracují s ním Jirka, OK1DMU, a Vašek, OK1CNN. Stálé rubriky vedou **vedoucí rubrik**, kteří jsou ustavováni v dohodě ČRK a dodavatelské společnosti. **Tisk** obstarává na základě kontraktu s dodavatelskou společností tiskárna Printo s.r.o. Jirky, OK2RZ, a **distribuci** v ČR společnost Send Předplatně s.r.o.

Takže, máte-li pocit, že:

- byste se rádi vyjádřili k celkové koncepci a úrovni časopisu, kontaktujte **vydavatele**,
- obsah časopisu v nějakém ohledu někomu zásadně ubral na cti nebo obsahuje nepravdu na úrovni zavádění veřejnosti, napište **šéfredaktora**,
- obsah je dlouhodobě nevyvážený, některé zájmové skupině přeje příliš a některé málo, napište **předsedu redakční rady**,
- chcete nabídnout článek či trvalejší spolupráci s redakcí, vyjádřit se ke kvalitě redakčního a technického zpracování atp., kontaktuje **výkonného redaktora**,
- máte co sdělit k obsahu jednotlivých rubrik, kontaktujte **vedoucí těchto rubrik**,
- jste členy ČRK a časopis Vám nedochází, dochází na špatnou adresu atp., kontaktujte **sekretariát Českého radioklubu**, nebo•ten vede databázi členů, ověřte si ovšem napřed, zda jste správně a včas zaplatili členské příspěvky,
- nejste členy ČRK a časopis Vám nedochází, dochází na špatnou adresu atp., kontaktujte **výkonného redaktora**, ověřte si ovšem napřed, zda jste správně a včas zaplatili předplatné,
- ve všech ostatních případech rovněž oslovte **výkonného redaktora**, který Vaši otázku doručí do správných rukou.

Neváhejte a pište. I ta nejnepříjemnější kritika, je-li napsána slušně a se snahou pomoci problém řešit, je tou nejlepší zpětnou vazbou pro všechny, kdo mají náš společný časopis na starosti.

Jan Litomiský, OK1XU

QRP setkání Chrudim 2001

Tradiční QRP setkání proběhlo ve dnech 16. a 17. března v domě technických sportů v Chrudimi. Tento již tradiční termín týden před WPX SSB contestem je dávno zapsán v myslí všech příznivců QRP provozu. Přestože probíhala pražská burza, sešlo se celkem 118 účastníků, pro které bylo na občerstvení připraveno dvanáct kilogramů párků s hořčicí a křenem, 120 lahví dvanáctky Gambinus, Cola, rum a samozřejmě přátelské prostředí. V sále bylo možné si přečíst výsledky OK QRP závodu 2001, porovnat výsledky prvních tří v obou kategoriích za všech šestnáct ročníků.

Již v pátek večer se sjeli někteří skalní QRPisté především ze Zlína, Brna, Sázavy a mužští příslušníci rodiny Šádkových OK2BND z Hranic. Společně se členy radioklubu Chrudim, kteří zajišťovali občerstvení, strávili večer - ten-

tokrát bez tradičního guláše - v neformální přátelské atmosféře. Zdenek, OK1DZD přivezl sebou transceiver MALTA 5 pro pásmo 7 MHz, který zde měl již v loňském roce, a upravený transceiver California pro 80m, jež po připojení k anténě, která byla pro tyto účely natažena do přednáškového sálu, se těšil velké pozornosti. Oba transceivery bylo možno porovnat s profi transceiverem TS 930.

Zahájení proběhlo v sobotu 17. března v devět hodin. Po vyhodnocení závodu OK-QRP 2001 následovala technická přednáška Zdeňka, OK1DZD s tradičně vysokou úrovní o transceiveru California. Přednáška se těšila velkému zájmu také proto, že byl k dispozici i funkční vzorek. Přestože v OK1CRA byla zmínka i o MINICONTESU, tento neproběhl, protože pro 80m byl k dispozici jen jeden TCVR. Josef OK1DEC přivezl sebou na ukázkou své osvědčené konstrukce vycházející z Datla. Transceiver pro deset pásem, přijímač, ATU a další transceiver, po jejichž vystavení byl

stůl okamžitě obklopen řadou návštěvníků setkání. Poté proběhla burza a následovaly neformální besedy v kuloárech. Zdenek OK1DZD popisoval své zkušenosti a úpravy, které prováděl na transceiveru CALIFORNIA.

Po obědě se účastníci pomalu rozcházelí, ale vlastní setkání skončilo až po patnácti hodině, kdy skončily besedy jednotlivých účastníků. Setkání by nebylo možné uskutečnit bez obětavé pomoci Josefa OK1VGN, Jirky Nováka, Edy OK1HEH, Zdeny OK2PLH, Fandy OK1MKR.

V roce 2002 by setkání mělo proběhnout v tradičním termínu ve třetím týdnu března, ve dnech 22. a 23. 3., týden před WPX contestem. Tentokrát to bude již sedmnácté setkání a pořadatelé připravují sálový minicontest na 3,5 MHz a technickou soutěž o malý transceiver.

Na shledanou se těší Karel OK1AUJ a další členové radioklubu OK1KCR

Jak maximálně využít selektivity vašeho přijímače - část 1

Vadí vám rušení, způsobované signály jiných amatérů na pásmech? Vadí vám šum na pásmech? Mohli byste se tomu vyhnout, kdybyste využili všech možností, které poskytuje váš přijímač. Efektivním využitím jeho selektivity můžete snížit nebo vyloučit značnou část tohoto nepříjemného rušení i šumu.

Abyste co nejlépe využili vašeho přijímače na přeplněných a často zašuměných nižších KV pásmech, je užitečné znát několik věcí, které obvykle nejsou podrobně uvedeny v manuálu vašeho transceiveru. Pokusím se vám tuto problematiku přiblížit na několika příkladech, které jsou zobrazeny na připojených grafech.

Několik základních informací

Vstupní část přijímače významně ovlivňuje schopnost mf filtrů potlačit šum a rušivé signály. Především je nutné si uvědomit, že nežádoucí signály a šum musí být co nejvíce potlačeny ještě dříve, než se dostanou do detektoru; přitom se nesmí zhoršit čitelnost požadovaného signálu. K tomu je nutné znát údaje o selektivitě vašeho přijímače. Ukáží vám, že pokud jsou rušivé signály v porovnání s přijímaným signálem slabé, můžete je odstranit dokonce i tehdy, mají-li stejný kmitočet jako přijímaný signál!

kmitočty, které filtry procházejí a ty kmitočty, které jsou filtry potlačeny.

Parametry filtrů a propustné křivky

Analizujme si křivky propustnosti mf stupňů, které jsou uvedeny ve specifikacích přijímačové části dvou typů transceiverů. Budu hovořit o VBT (variable bandwidth tuning - dolaďování změnou šířky propustného pásma mf zesilovače) transceiveru Kenwood TS-940S a IF SHIFT (passband tuning - dolaďování posuvem propustného pásma mf zesilovače) transceiveru Kenwood TS-440S, oboje při příjmu SSB signálu.

Pro vysvětlení práce s VBT jsem použil specifikace KV transceiveru Kenwood TS-940S. Podle ní je selektivita přijímače 2,4 kHz pro potlačení -6 dB a 3,6 kHz pro -60 dB. Tato čísla definují pět bodů, které je pro zobrazení charakteristiky selektivity přijímače možné vynést dvěma různými způsoby. Zobraze si nejprve

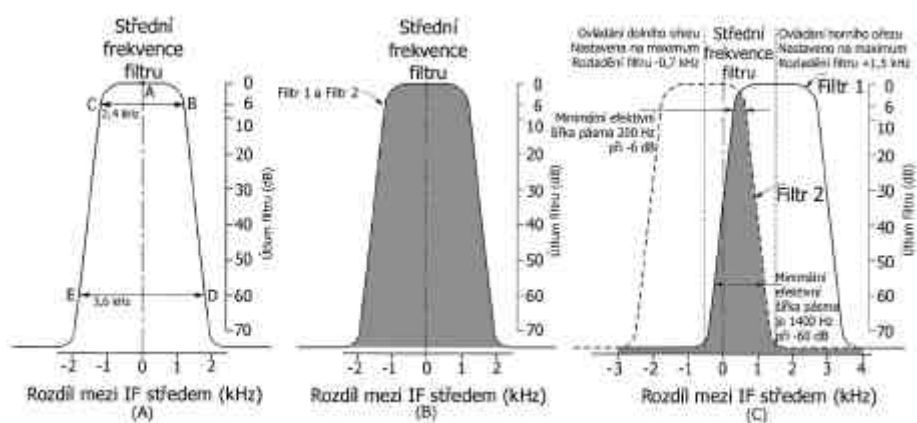
křivky pro potlačení větší než -60 dB není obvykle definován a křivku není možné přesně nakreslit. Je však možné předpokládat, že průběh křivky je na obou stranách prakticky vodorovný, asi někde mezi -70 dB až -80 dB. Přesto může velmi silný signál „obejít filtr“, jestliže potlačení -70 dB až -80 dB není pro jeho odstranění dostatečné.

Takovou propustnou křivku je možné použít k analýze šířky pásma dvou filtrů, použitých v mf stupních přijímače v TS-940S. První filtr pracuje na mf kmitočtu 8,83 MHz a druhý na kmitočtu 455 kHz. Oba filtry pracují v kaskádě a dohromady tvoří ekvivalent jednoho filtru s charakteristikou shodnou s hypotetickými filtry, zobrazenými na obr. 1B. V TS-940S tvoří tyto dva filtry v kaskádě VBT, které se nazývají SSB slope tuning. U tohoto způsobu může být jeden filtr naladěn na vyšší kmitočet a druhý filtr na kmitočet nižší, čímž se dosáhne zúžení šířky pásma kombinovaných filtrů. Tato funkce je zobrazena na obr. 1C.

Protože se snažíme potlačit rušení v mf stupních přijímače, je třeba tyto rušivé signály a šum zesilovat před jejich vstupem do mf zesilovačů co nejméně. Je také výhodné potlačit rušivé signály a šum ještě dříve, než se dostanou do vstupního zesilovače přijímače. Síla signálu a zesílení se obvykle znázorňuje jako nulová úroveň ve spodní části grafu a stoupající síla signálu se vynáší vertikálně. V mém případě jsem propustnou křivku invertoval tak, že potlačení, síla signálu a zesílení jsou vyneseny na stejném grafu, s bodem nulového potlačení každé křivky ve spodní části grafu. Invertováním propustné křivky jsme dostali křivku selektivity filtru neboli křivku potlačení.

Křivku potlačení jsem v grafech použil proto, že se v charakteristice filtru jednodušeji a přehledněji vynáší tvar signálu a jeho úroveň. Křivka potlačení na obr. 2A vznikla invertováním obr. 1A. V tomto obrázku jsou knoflíky transceiveru SSB SLOPE TUNE (HIGH CUT a LOW CUT) nastaveny v základní poloze. Odstínované oblasti zdůrazňují to, co filtr potlačí.

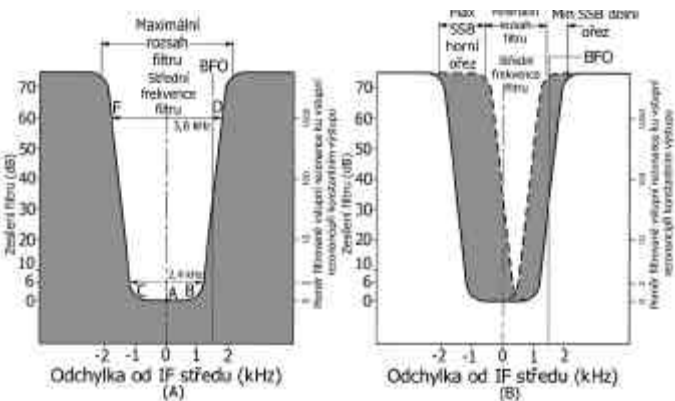
Obr. 2B ukazuje situaci, kdy jsou oba knoflíky přijímače SSB SLOPE TUNE nastaveny na maximum. Je patrné, že takové nastavení značně zúží pásmo propustnosti. Výsledek je velmi výhodný pro CW, pro SSB je ale výsledná šířka pásma příliš úzká, z požadovaného signálu se odstraní velká část nf spektra. Do obr. 2B jsem zakreslil kmitočet BFO, abych ukázal vztah mezi nastavením SSB SLOPE TUNE HIGH CUT a LOW CUT a kmitočtem BFO.

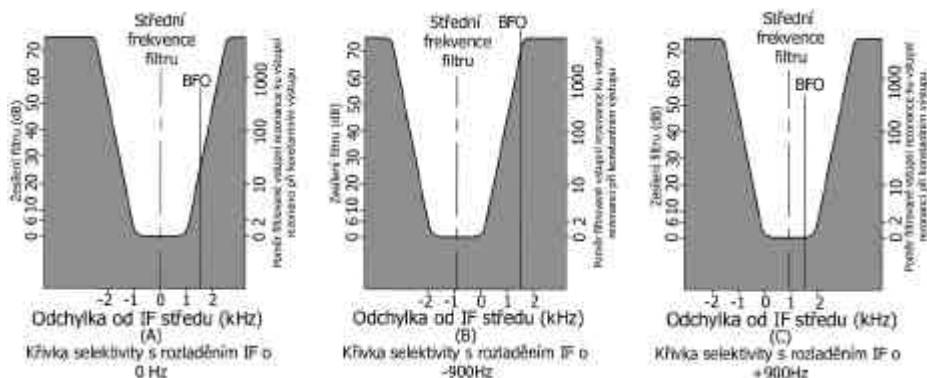
Obr. 1 - A: propustná křivka SSB filtru v TS-940S, sestavená podle parametrů uvedených výrobcem. B: překrytí propustných křivek dvou filtrů v kaskádě u TS-940S. C: propustná křivka filtru 1 je posunutá o 700 Hz nahoru od středního kmitočtu filtru. Propustná křivka filtru 2 je posunutá o 1500 Hz dolů, aby se dosáhlo minimální efektivity šířky pásma kombinace obou filtrů. Tyto grafy jsou sestaveny na základě následujících parametrů: selektivita přijímače pro příjem SSB s šířkou pásma 2,4 kHz pro potlačení -6 dB a 3,6 kHz pro potlačení -60 dB. Nastavení SSB SLOPE TUNE HIGH CUT na 1500 Hz, LOW CUT na 700 Hz nebo více.

Zapamatujte si následující zásadu: Filtry pracují nejlépe, pokud jsou signály, které do nich přivádíme, slabé. Některé přijímače mají větší zisk na nižších KV pásmech oproti pásmům vyšším. Také úroveň atmosférického šumu je obvykle na nižších KV pásmech větší a na vyšších pásmech je téměř zanedbatelná. Protože většinou není možné číst signály, které jsou pod úrovní šumu, nemá smysl, aby vstupní zesilovače přijímače zesilovaly něco, co je pod touto úrovní. Někdy můžete využít tlumový člunek (ATT) a řízení vf zisku (RF) vašeho přijímače ke snížení úrovně šumu, přicházejícího na mf filtr, na tak nízkou úroveň, že šum filtry vůbec neprojde, zatímco požadovaný signál prochází na detektor. Za těchto podmínek filtry také nejlépe potlačují vedlejší rušivé signály. Následující grafy ukazují poměr mezi amplitudou signálu a šumu na vstupu mf filtru a dále

propustnou křivku filtru (obr. 1A). Bod A se při údajích o selektivitě obvykle neuvádí, ale není na škodu vědět, že bod s nulovým potlačením filtru je uprostřed jeho propustné křivky. Body B a C definují šířku přenášeného pásma 6 dB pod bodem s nulovým potlačením. Body D a E definují šířku přenášeného pásma 60 dB pod bodem s nulovým potlačením. Spojnice bodů A až E znázorňuje propustnou křivku filtru. Tvar

Obr. 2 - Křivky selektivity SSB v transceiveru Kenwood TS-940S s VBT (variable bandwidth tuning - říditelná šířka pásma propustnosti). Křivka A vznikla nastavením knoflíků SSB SLOPE HIGH CUT a LOW CUT do základní polohy. Křivka B vznikla nastavením knoflíků SSB SLOPE HIGH a LOW na maximum: 1500 Hz a 700 Hz.

Obr. 3 - Křivky selektivity SSB v transceiveru Kenwood TS-440S s pásmovým laděním (IF SHIFT). Graf A: křivka selektivity s IF SHIFT nastaveným v základní poloze. Graf B: křivka selektivity s IF SHIFT nastaveným na -900 Hz. Graf C: IF SHIFT nastavený na +900 Hz.

Je-li TS-440S v režimu SSB, je kmitočet BFO pevný. Při příjmu SSB nahrazuje BFO potlačený nosný kmitočet přijímaného signálu a zavádí se do produkt detektoru za mf filtrem. Požadujeme, aby mf filtr propouštěl SSB signál a všechno ostatní potlačoval, včetně eventuálního zbytku málo potlačeného nosného kmitočtu v přijímaném signálu. Šířka propuštěného pásma mf filtru je 2,4 kHz pro potlačení -6 dB a přijímaný SSB signál musí být přibližně uprostřed propustného pásma filtru. Kmitočet BFO tedy musí být posunut o 1,5 kHz (zhruba polovina přenášeného pásma 2,4 kHz) od propustného pásma filtru, aby pak v produkt detektoru vytvořil správné nf kmitočty. SSB signál je podstatně širší než CW signál a pokud používáme stejný mf filtr pro příjem CW, je BFO kmitočet posunutý asi o 800 Hz od středu propustného pásma mf filtru, aby vytvořil tón o kmitočtu 800 Hz (s knoflíkem CW PITCH - výška tónu - nastaveným ve střední poloze).

Pro druhý případ, IF Shift SSB filtrů (posuv celého propustného pásma filtrů), jsem použil specifikace pro KV transceiver Kenwood TS-440S (viz obr. 3A). Zde je uvedena SSB selektivita přijímače 2,2 kHz pro potlačení -6 dB a 4,4 kHz pro potlačení -60 dB. Použitím těchto údajů jsem vytvořil obdobný graf jako před chvílí na obr. 2A. Všimněte si, že v porovnání s TS-940S je propustné pásmo filtru užší na spodní části křivky a širší v horní části. Působení filtrů je u TS-440S jiné, než uspořádání VBT u TS-940S. U TS-440S nemůžete měnit tvar propustného pásma, ale můžete posouvat propustné pásmo směrem k vyšším nebo nižším kmitočtům, jak je vidět na obr. 3B a 3C. Posouváním propustného pásma se nemění kmitočtový vztah mezi BFO a požadovaným signálem, takže zabarvení přijímaného signálu zůstane stejné.

Popis činnosti filtru

Nyní přidáme do křivek filtru přijímače typické signály a úroveň šumu, abychom znázornili činnost mf filtrů v různých situacích. Při amplitudové modulaci vznikají dvě postranní pásma - jedno nad nosným kmitočtem a druhé zrcadlově pod nosným kmitočtem (obr. 4A). SSB signál (obr. 4B) má pouze jedno postranní pásmo a má potlačenou nosnou vlnu. Tyto příklady předpokládají, že modulační signál obsahuje více nižších než vyšších kmitočtů. Většina nf energie je pak soustředěna blízko nosného kmitočtu. Při modulaci s větším obsahem vyšších kmitočtů je více nf energie dále od nosného kmitočtu. Proč je to důležité při analýze SSB selektivity? Protože optimální nastavení knoflíků SSB SLOPE TUNING (u VBT) nebo IF SHIFT (u passband tuning) je poněkud jiné při poslechu hlasu s vyšším zabarvením.

Na obr. 4A a 4B je síla signálů vynesena vertikálně, takže silnější části jsou na grafu výš a slabší níž. Tvar SSB signálu s vyšším zabarvením hlasu se může v křivkách selektivity jevit trochu jinak.

Protože nás více zajímá komunikační hlasové spektrum než věrnost hlasu, můžeme si dovolit značně omezit šířku nf pásma, aniž bychom zhoršili srozumitelnost. Můžeme využít knoflíků pro řízení selektivity našeho přijímače, abychom vyřadili některé vysoké i nízké tóny a tím snížili nebo odstranili rušení.

Šum

Šum je ve většině případů širokopásmový. Úroveň šumu, na který reaguje váš přijímač, je úměrná použité šířce pásma: zúžením šířky pásma na polovinu se na polovinu sníží i úroveň šumu. Úroveň statických výbojů je zhruba nepřímo úměrná kmitočtu. Čím vyšší kmitočet, tím nižší úroveň statických výbojů. Vzhledem k měnícím se podmínkám je úroveň šumu na nižších pásmech ve dne většinou menší než v noci, pokud ovšem nejsou blízko bouřky.

Na obr. 4C je graficky znázorněna úroveň šumu na daném pracovním kmitočtu a kolem něho. Graf představuje širokopásmový šum nebo směs jednotlivých špiček šumu s vysokou, střední nebo nízkou úrovní. Protože v této směsi je většina malých nebo středních špiček překryta silnými špičkami, jsou tyto malé špičky ignorovány, což umožňuje zjednodušené grafické znázornění širokopásmového šumu (obr. 4D) na obr. 5 až 7. Takové zjednodušené grafické znázornění jsem použil proto, abych se vyhnul nepřehlednosti grafů pod nejvyšší úrovní šumu.

Nejlepší využití VBT filtrů v mf stupních

Když jsme si vysvětlili základní pojmy, řekněme si, jak můžeme snížit rušení a šum v různých situacích, se kterými se setkáváme na pásmech.

V naší první situaci, u TS-940S (označeno jako Situace 1), se vyskytují dva rušivé signály - viz obr. 5 a 7. Na obr. 5A předpokládáme nastavení útlumového článku ATT na 0 dB a řízení citlivosti RF je nastaveno na maximum. Úroveň šumu v mf pásmovém filtru je +40 dB (pro noční dobu na 80 metrech je tento předpoklad

reálný). Pokoušíme se přijímat signál LSB, který je 25 dB nad úrovní šumu. Mimo přijímaného signálu se vyskytují ještě dva stejné silné LSB signály: jeden je 2 kHz nad a druhý 2 kHz pod přijímaným kmitočtem. V tomto i ve všech ostatních grafech s VBT filtry je vyznačena celková šířka propustného pásma filtrů. To jasně ukazuje vliv změny nastavení knoflíků SSB SLOPE TUNE. Pravý bok křivky selektivity odpovídá nastavení knoflíku LOW CUT do základní polohy, levý bok křivky selektivity odpovídá základní poloze nastavení HIGH CUT. Tam, kde jsou použity ovládací prvky LOW CUT a HIGH CUT k zúžení šířky pásma filtrů, jsou zobrazeny křivky, které znázorňují levý a pravý bok nastavené šířky propustného pásma. Vystínovaná oblast, která představuje to, co filtry potlačují, končí u nastavených boků křivky selektivity, vliv nastavení LOW CUT a HIGH CUT je tedy dobře patrný.

Jak můžete vidět na obr. 5A, s ATT nastaveným na 0 dB, s RF na maximum a s ovládacími prvky HIGH CUT a LOW CUT v základní poloze dochází k velkému rušení od vedlejších signálů a i šum je značný.

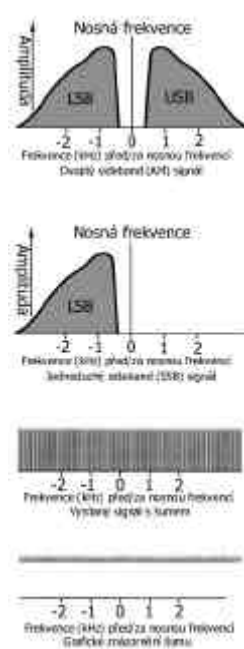
Než použijeme ovládací prvky SSB SLOPE TUNE, řekněme si něco o jejich činnosti. Ovládací prvky LOW CUT a HIGH CUT se používají k zúžení propustného pásma filtru posunutím boků křivky selektivity směrem ke střednímu kmitočtu filtru. Jak poznáte, který ovládací prvek použít a co můžete očekávat? Je to jednoduché:

Jestliže má rušivý signál hluboké zabarvení, použijte knoflík LOW CUT a posuňte bok křivky, který je nejbližší ke kmitočtu BFO, blíže ke střednímu kmitočtu pásmového filtru (a dále od nosného kmitočtu) až na 700 Hz. Tím se zmenší nebo odstraní rušení nízkým kmitočtem a zároveň se odstraní hloubky z hlasového spektra přijímaného signálu. Jestliže má rušivý signál vysoké zabarvení, použijte knoflík HIGH CUT a posuňte bok křivky, která je vzdálenější od kmitočtu BFO blíže ke střednímu kmitočtu pásmového filtru (a blíže k nosnému kmitočtu) až na 1500 Hz.

Z obr. 5A je patrné, že pomocí knoflíků HIGH CUT a LOW CUT můžeme eliminovat rušení signálem, který je 2 kHz pod přijímaným kmitočtem, ale nemůžeme eliminovat rušení signálem, který je na vyšším kmitočtu.

Na obr. 5A je úroveň šumu asi 40 dB. Pokud jsou HIGH CUT a LOW CUT nastaveny v základní poloze, je šířka pásma na křivce v bodě 40 dB asi 3,16 kHz. S HIGH CUT a LOW CUT nastavenými podle obr. 5A je výsledná šířka pásma v bodě 40 dB asi 1,52 kHz. Nastavením HIGH CUT a LOW CUT tedy lze zúžit efektivní šířku pásma na 48 % původní šířky. Protože šum je širokopásmový, užší šířka pásma sníží úroveň šumu procházejícího filtry o 3 dB. Pokud je přijímaný signál pod úrovní šumu, dosáhne se tímto nastavením lepší čitelnosti.

Nyní se podívejme na obr. 5B. Nastavením ATT na maximum (30 dB) a snížením zisku pomocí knoflíku RF je možné snížit úroveň signálů i šumu. Knoflíky HIGH CUT a LOW CUT můžete teď nastavit podle grafu. Tím se sníží úroveň šumu i obou rušivých signálů. Je prav-

Obr. 4 - A: AM signál se dvěma postranními pásmy. B: SSB signál. C: znázornění šumu kolem přijímaného kmitočtu. D: zjednodušené grafické zobrazení širokopásmového šumu.